

اولین گام مردم سالاری در نظام اسلامی

12 فروردین سال 1358، اولین گام مردم سالاری در نظام اسلامی برداشته شد و مردم این امکان را یافتند که با رای مستقیم خود، شاکله حکومت آینده را پی ریزی کنند. تعیین نوع حکومت، فعل بی سابقه ای بود که تاکنون مردم ایران تجربه نکرده بودند.

جام جم آنلاین: 12 فروردین سال 1358، اولین گام مردم سالاری در نظام اسلامی برداشته شد و مردم این امکان را یافتند که با رای مستقیم خود، شاکله حکومت آینده را پی ریزی کنند. تعیین نوع حکومت، فعل بی سابقه ای بود که تاکنون مردم ایران تجربه نکرده بودند و بی هیچ تفصیل گسترده تری، این موضوع از نکات پرننگ این روز تاریخی به شمار می آید. گرچه در ماه های واپسین سال 1357 هجری شمسی، مردم ایران در نهایت موفق شدند که با تظاهرات گسترده در سراسر کشور، شاه را از تخت سلطنت به زیر کشند و یکصدا فریاد "جمهوری اسلامی" را سر دهند اما به فرمان امام خمینی(ره) و برای اتمام حجت با معاندان پرشمار انقلاب اسلامی، برگزاري همه پرسی برای تعیین ساختار حکومت ایران نیز در دستور کار قرار گرفت.

در این همه پرسی تاریخ ساز، بیش از 98 درصد مردم ایران در جریان رای گیری روزهای 10 و 11 فروردین ماه سال 1358 به نظام "جمهوری اسلامی" رای مثبت دادند.

این حرکت سرنوشت ساز مردم به حدی با اهمیت و در خور تأمل بود که امام امت نیز این بلوغ و شعور سیاسی مردم را تحسین کرده و روز 12 فروردین را "روز عید" نام گذاری کردند.

در این رفراندوم سیاسی بی سابقه، نکات بسیار با اهمیتی به چشم می خورد که ذکر این موارد می تواند ما را در تحلیل شفاف تر و علمی تر این واقعه کم نظیر، یاری رساند.

1- پس از گذشت بیش از دو هزار و 500 سال از هژمونی حکومت های شاهنشاهی در ایران، این اولین باری بود که مردم ایران می توانستند به صورت آگاهانه، آزادانه و با انتخاب خود، مدل حاکمیت سیاسی در کشور را تعیین کنند.

در واقع می توان گفت، در روز 12 فروردین سال 1358، اولین گام مردم سالاری در نظام اسلامی برداشته شد و مردم این امکان را یافتند که با رای مستقیم خود، شاکله حکومت آینده را پی ریزی کنند.

"تعیین نوع حکومت"، فعل بی سابقه ای بود که تاکنون مردم ایران تجربه نکرده بودند و بی هیچ تفصیل گسترده تری، این موضوع از نکات بسیار پرننگ این روز تاریخی به شمار می آید.

2- شکی نیست که "انتخاب آزادانه" در روزی که بعدها با نام "روز جمهوری اسلامی" خاطره انگیز شد، به عنوان یکی از برگ های درخشان تاریخ نظام مردم سالاری دینی در اذهان عمومی باقی خواهد ماند.

گرچه بر همگان مشهود بود که قاطبه مردم ایران، بدون رای گیری نیز یکپارچه از تشکیل حکومت "جمهوری اسلامی" دفاع می کنند اما امام راحل، باز هم این خواست عمومی را به بوته آرای مردم گذاشتند و با صراحت عنوان کردند که افراد در گزینش نوع حکومت آتی کشور، کاملاً مختار هستند.

به بیان دیگر، پروسه آزادانه گزینش حکومت که به دور از هرگونه جبر و فشاری در جریان رای گیری اعمال شد، از دیگر مزایای بسیار حیاتی این رفراندوم جاودانه بود که به هیچ عنوان نمی توان از کنار آن به راحتی گذشت.

در همین راستا، امام خمینی (ره)، جملات تاریخی ابراز داشتند که نشان می دهد ایشان تا چه میزان به آزادانه بودن این همه پرسی اهتمام می ورزیدند.

"این رفراندوم سرنوشت ملت ما را تعیین می کند. این رفراندوم یا شما را به آزادی و استقلال می کشاند و یا مثل سابق، به اختناق و پیوستگی به غیر. این رفراندوم چیزی است که همه باید در آن شرکت کنند. شما می توانید هر فرمی را که می خواهید انتخاب کنید. شما حق دارید و می توانید که در این ورقه جمهوری دموکراتیک را بنویسید، رژیم سلطنتی یا هر چه را می خواهید بنویسید. در این مورد مختار هستید."

3- در این روز سرنوشت ساز شاهد بودیم که دو عنصر "جمهوریت" و "اسلامیت" در تاریخ سیاسی ایران زمین، به یکدیگر گره می خورد و اولین حکومت اسلامی مبتنی بر آرای مردم، به طور رسمی در کشور ما اعلام حیات می کند.

تلفیق دو فاکتور "جمهوریت" و "اسلامیت" برای شکل گیری کلیه مناسبت های حکومتی، یک اتفاق بی سابقه دیگر بود که برای اولین بار در نظام حکومتی ایران به وقوع پیوست.

گرچه حتی طرح این نظام حکومتی نیز، مخالفت های زیادی را در بین گروه های سیاسی عمدتاً غیر مذهبی برانگیخت اما امام خمینی(ره) برای به رای گذاری این طرح، در مقابل افرادی که از نظام جمهوری یا جمهوری دموکراتیک سخن می راندند، ایستادگی کردند و در پاسخ به این سنگ اندازی ها عنوان کردند که "مردم تنها یک چیز را می خواهند: جمهوری اسلامی، نه یک کلمه کم و نه یک کلمه زیاد."

4- نباید از یاد برد که مردم در روز 12 فروردین 1358، تنها به عنوان و نام یک سیستم حکومتی رای ندادند بلکه با انتخاب آگاهانه خود، چیش جدیدی از حاکمان و شیوه نوینی از اداره کشور را نیز انتخاب کردند.

در تشریح این موضوع باید خاطر نشان کرد که مردم در روز 12 فروردین، برای تثبیت انقلاب خود و بیعت دوباره با آرمان های امام خمینی(ره)، آزمون جدیدی را با موفقیت از سر گذراندند و رسماً به حکومتی رای دادند که بنیانگذار انقلاب، اوصاف آن را بارها برای مردم تشریح کرده بود.

"در جمهوری اسلامی باید تمام مسایلی که در ایران است متحول بشود. در جمهوری اسلامی باید دانشگاه ها متحول بشوند؛ دانشگاه های وابسته، به دانشگاه های مستقل تبدیل بشود. فرهنگ ما باید متبدل بشود؛ فرهنگ استعماری، فرهنگ استقلالی بشود. دادگستری ما باید متحول بشود؛ دادگستری غربی به دادگستری اسلامی متبدل بشود. اقتصاد ما باید متحول بشود؛ اقتصاد وابسته به اقتصاد مستقل متبدل بشود."

"باید بازار ما بازار اسلامی باشد؛ بازار ما از بی انصافی باید شستشو بشود. باید دولت ما و همه دولت هایی که بعدها می آیند همه روی موازین اسلامی باشد، وزارتخانه ها روی موازین اسلامی باشند، ادارات دولتی روی موازین اسلامی باشند. باید مملکتی که رنگ طاغوت دارد مبدل بشود به مملکتی که رنگ الله دارد. باید مملکت طاغوتی به مملکت الهی تبدیل شود."

به هر روی، پر بیراه نیست اگر روز 12 فروردین 1358 را روز "ثبت جهانی جمهوری اسلامی" نامید.

تأیید دموکراتیک "جمهوری اسلامی" توسط آحاد مردم ایران، شیوه نوینی از حاکمیت را در پیشگاه مردم دنیا پرده برداری کرد که این گونه حکومتی در مقابل تمام "جمهوری های غربی" ایستاد و اثبات کرد که دو رودخانه ی حیات بخش و گوارای "دین ورزی" و "مردم سالاری"، نه تنها با یکدیگر سر جنگ ندارند، بلکه در نهایت هر دوی آنان به "دریای سعادت" ریخته خواهند شد.

امین جلالوند خبرنگار جام جم آنلاین